

Talousarvion 2023 suunnittelun perusteet, kehys ja aikataulu

Kunnanhallitus 11.08.2022 § 259

69/02.02.00/2022

Kuntalain (410/2015) mukaisesti "valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota."

Pelkosenniemen kunnan toiminnan ja talouden suunnittelukausi on kolme vuotta, joista talousarviovuosi on ensimmäinen. Talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2024 – 2025 laadinnassa tulee kiinnittää erityishuomio seuraaviin asioihin:

1. Organisaatorakenneuudistus 1.8.2022

Kunnan henkilöstöorganisaatio on uudistettu 1.8.2022 voimaan astuneella hallintosäännöllä. Sen mukaisesti kunnassa on 1.1.2023 alkaen kaksi toimialaa elinvoima- ja hyvinvointipalvelut sosiaalipalveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle.

2. Sote-uudistus 1.1.2023

Käynnissä on valtakunnallinen sote-uudistus, jossa sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut siirtyvät hyvinvointialueen järjestettäväksi 1.1.2023 alkaen. Sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi kuntien toimintaan ja talouteen. Se vaikuttaa muun muassa kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin sekä henkilöstöön. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen henkilöstö siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden palvelukseen.

Uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet. Vastaavasti pienenevät tulot. Pitkällä aikavälillä oleellisin kuntavaikutus on, että väestön ikääntymiseen ja sairastavuuteen liittyvät kustannukset ja niistä seuraavat kuntatalouteen kohdistuvat riskit siirtyvät pois yksittäisten kuntien vastuulta. Tämän

hetkisen tiedon mukaan hyvinvointialueelle siirtyminen ei kuitenkaan ole kunnan kannalta kustannusneutraali.

Vuoden 2023 talousarvion suunnittelussa on hyvinvointialueen käynnistymisestä johtuen useita poikkeuksellisia meno- ja tuloeriä sekä aikatauluun vaikuttavia tekijöitä, kuten

- siirtyvä henkilöstö ja heidän palkkakustannuksensa (yt-neuvottelut)
- hyvinvointialueelle vuokrattavat tilat ja niiden tilavuokrat
- Pelkosenniemen-Savukosken purkautuminen sekä sen varallisuuden ja velkojen jakautuminen jäsenkuntien kesken

Hyvinvointialueen valmistelun edetessä kunnan talousarviossa huomioon otettavat tiedot tarkentuvat. Myös valtionhallinnosta saatavat tiedot päivittyvät vähitellen.

3. Kunnan asumishankkeet

Valtuuston on vahvistanut (4.11.2021) kunnan vuokra-asumisen kehittämissuunnitelmaan, johon sisältyviä toimenpidesuunnitelmia, kuten Pyhän vakituksen asumisalueen hankesuunnittelu ja Pelkosenniemen Vuokratalot Oy:n asuntokannan uudistaminen ml. rivitalojen purku tulee kyetä varautumaan seuraavan vuoden talousarviossa.

Lisäksi on otettava huomioon valtuuston periaatepäätös (17.6.2022) Pelkosenniemen vanhustenkotiyhdistyksen ja Pelkosenniemen Vuokratalot Oy:n yhdistymisestä sekä kuntastrategiaan 2022 – 2030 ja hyvinvointikertomukseen vahvistettavat painopisteet ja tavoitteet.

Tarkemmin talousarvion suunnittelussa huomioon otettavat tekijät on määritelly Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2023 -ohjeessa, joka on esityslistan liitteenä. Liitteenä ovat myös talousarvion aikataulusuunnitelma, joka tarkentuu suunnittelun edetessä, sekä konserniyhtiöille lähetettävä tietopyyntö talousarviotietojen toimittamisesta.

Valtuustolle on pidetty 16.6.2022 strategia- ja talousseminaari, jossa on esitelty kunnan toiminnan ja talouden tilanne keskeisten mittareiden valossa sekä kunnan talouden painelaskelma, joka on julkaistu huhtikuussa 2022. Kuntaliitosta saadun tiedon mukaan painelaskelmia ei ole ollut tarpeen päivittää kesän aikana, ja tiedot päivittyvät seuraavan kerran elokuun lopussa mm. verotuloennusteiden tarkennuttua. Kuntatalousohjelman painelaskelma löytyy Valtiovarainministeriön kotisivulta: [Kuntatalousohjelma - Valtiovarainministeriö \(vm.fi\)](https://www.vuorokassa.fi/)., jossa esitetään tiedot myös kuntakohtaisesti.

Valtuustolle esitetty painelaskelma tiivistyy tuloslaskelman keskeisiin eriin seuraavasti:

TULOSLASKELMA	2023		2024		2025		2026	
	1000 €		1000 €		1000 €		1000 €	
Toimintakate	-3 414	-67 %	-3 503	3 %	-3 607	3 %	-3 752	4 %
Verotulot	3 909	-29 %	3 767	-4 %	3 798	1 %	3 844	1 %
Kunnallisvero	1 526	-49 %	1 422	-7 %	1 444	2 %	1 489	3 %
Yhteisövero	312	-29 %	293	-6 %	301	3 %	303	1 %
Kiinteistövero	2 071	0 %	2 052	-1 %	2 052	0 %	2 052	0 %
Valtionosuudet	112	-98 %	125	11 %	121	-3 %	152	26 %
Rahoitustuotot/-kulut, netto	-32		-39		-37		-36	
Vuosikate	574		350		274		208	
Poistot	-400		-400		-413		-426	
Satunnaiset erät, netto	0		0		0		0	
Tilikauden tulos	174		-49		-139		-218	

Tuloslaskelma kokonaisuudessaan on esityslistan oheismateriaalina.

Valmistelija	Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen, 040 157 7045
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus päättää</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) hyväksyä Toiminnan ja talouden suunnittelun perusteet 2023 -ohjeen esityslistan liitteen mukaisena ja edellyttää, että sitä noudatetaan suunnittelussa 2) hyväksyä talousarvion laatimisen aikataulusuunnitelman, jota johtoryhmässä tarkennetaan tarvittaessa 3) edellyttää, että kunnan henkilöstö- ja koulutus suunnitteluun panostetaan riittävästi vakanssiluetteloon pohjautuen 4) edellyttää, että käyttötalous pyritään suunnittelemaan siten, että toimintakate ei ylitä -3 414 000 euroa 5) edellyttää, että seuraavat kuntakonserniin kuuluvat tytär- ja osakkuusyhtiöt toimittavat talousarvioletonsa tietopyynnössä esitetyllä tavalla ja aikataulussa: Pelkosenniemen Vuokratalot Oy, Kiinteistö Oy Huttu-Akka, Kiinteistö Oy Huttu-Ukko, Kiinteistö Oy Pelkosenniemen liikekeskus sekä Pyhä-Luosto Vesi Oy
Käsittely	Kunnanjohtaja teki asian käsittelyn aikana muutetun päätösehdotuksen: Kunnanhallitus päättää palauttaa asian valmisteluun.
Päätös	Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin ja asia palautettiin valmisteluun.
Tiedoksi	Toimialajohtajat ja vastuualuepäälliköt Talouspalvelut
Muutoksenhaku	Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.